

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W ZSO Świebodzice

Wstęp

Wobec wciąż nowych wyzwań i trudnych do przewidzenia kierunków zmian na rynku pracy przyszły pracownik będzie zmuszony do wielokrotnej zmiany zawodu, mobilności i nieustannego wzbogacania kwalifikacji zawodowych. Stąd też istotnym elementem edukacji staje się wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących wyboru zawodu, które umożliwią im własny rozwój i karierę zawodową. Ważną rolę w tym względzie spełnia w szkole wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, który powinien stworzyć uczniowi realną możliwość zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojej ścieżki na drodze do kariery zawodowej - poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej.

Należy jednak pamiętać, że podjęcie decyzji o wyborze szkoły, kierunku dalszego kształcenia i zawodu nie jest jednorazowym aktem wyboru, ale długim **procesem** wymagającym czasu i zaangażowania wielu czynników. Zadaniem doradcy zawodowego jest ów proces wspierać i usprawnić.

Według założeń programu doradztwa zawodowego w naszej szkole **w pierwszym etapie** tego procesu uczeń dąży do odkrywania wiedzy o własnym potencjale, poznaje, swoje mocne i słabe strony, kształtuje w sobie cechy i umiejętności ważne w karierze zawodowej, takie jak odpowiedzialność, systematyczność, kreatywność, umiejętność planowania, współpracy w zespole. Ważne jest, aby w tym czasie uczeń uruchomił twórcze myślenie, przyjął otwartą postawę wobec różnego typu informacji.

W drugim etapie dysponując już większą wiedzą o sobie, systemie edukacji i pracy uczeń może generować pomysły odnośnie własnej przyszłości, potrafi określić, czym dla niego jest interesująca praca. Należy pamiętać o tym, że posiadane predyspozycje i umiejętności może on wykorzystać na wiele różnych sposobów.

Trzeci etap procesu decyzyjnego to ocena i uporządkowanie pomysłów, stworzenie własnej listy priorytetów, w zależności od tego na ile są przez ucznia pożądane i możliwe do zrealizowania. Następuje wybór najbardziej optymalnego pomysłu, który staje się celem. Uczeń poznaje warunki rekrutacji na studia i ofertę edukacyjną szkół wyższych, szkół policealnych, oraz realia zakładania własnej firmy.

Cele ogólne:

- Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów.
- Wzmacnianie u uczniów cech ułatwiających rozwój i karierę zawodową, pożądanych na rynku pracy, takich jak odpowiedzialność, systematyczność, kreatywność, umiejętność planowania i współpracy.
- Pomoc uczniom w poznaniu swoich uzdolnień, mocnych i słabych stron
- Pomoc uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków i mobilności zawodowej.
- Wspieranie rodziców w efektywnej pomocy dzieciom w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- Pomoc nauczycielom w realizacji w ramach lekcji przedmiotowych, tematów związanych z wyborem zawodu.

- Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły.
- Dostarczanie uczniom niezbędnych informacji do podjęcia trafnych wyborów zawodowych i określenia dalszej drogi kształcenia.

Cele szczegółowe:

A. I rok nauki

1. Uczeń rozwija wiedzę o sobie samym.
2. Uczeń potrafi dokonać samooceny.
3. Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.
4. Rodzice podejmują inicjatywę podniesienia umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi.
5. Rodzice potrafią zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.
6. Nauczyciele znają źródła informacji możliwych do wykorzystania na swoim przedmiocie z zakresu samopoznania uczniów.

B. II rok nauki

1. Uczeń rozwija dociekliwość poznawczą w zakresie znajomości grup zawodowych i specjalności. Poznaje zawody i miejsca pracy.
2. Uczeń podejmuje inicjatywę poznania realiów rynku pracy.
3. Uczeń potrafi zinterpretować w stosunku do siebie zdobyte informacje o rynku pracy.
4. Uczeń zna sposoby radzenia sobie ze zmianami, rozwija umiejętności pozwalające na adaptację do zmieniających się warunków.
5. Uczeń potrafi podejmować decyzję i zna konsekwencję własnych wyborów.
6. Uczeń działa w zakresie poszukiwania indywidualnego rozwiązania edukacyjnego i zawodowego.
7. Uczeń opracowuje indywidualny plan działania.
8. Rodzice podejmują inicjatywę zdobycia informacji o zawodach i karierach adekwatnych dla swoich dzieci oraz wspólnego zaplanowania dalszej edukacji.
9. Rodzice, uczniowie i nauczyciele znają instytucje wspierające młodzież w podejmowaniu decyzji zawodowych.

10. Nauczyciele podejmują działania w obrębie swojego przedmiotu z zakresu doradztwa zawodowego.

C. III rok nauki

1. Uczeń podejmuje realizację zadań określonych w indywidualnym planie działania.
2. Nauczyciele tworzą warunki sprzyjające wymianie informacji zawodowych między uczniami.
3. Rodzice podejmują działania wspierające dzieci w realizacji indywidualnego planu działania.
4. Nauczyciele monitorują losy zawodowe absolwentów

Spodziewane efekty:

Uczniowie:

- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w sprawie wyboru szkoły i zawodu,
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu,
- wiedzą jak się uczyć i rozwijają swoje zainteresowania, pasje i predyspozycje,
- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń,
- posiadają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy,
- znają system kształcenia, oraz ofertę szkół ponadgimnazjalnych,
- znają zasady rekrutacji i terminarz rekrutacyjny,
- wybierają zawód i szkołę po dokonaniu konfrontacji własnych predyspozycji z wymaganiami szkoły i zawodu,
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodoznawczej,
- absolwent gimnazjum jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata.

Nauczyciele:

- wykorzystują wiedzę nt. ucznia, pomagają w określaniu indywidualnych profili

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje,
- wspierają decyzję zawodowo – edukacyjną swoich uczniów,
- realizują metodami aktywnymi zgodnie z podstawą programową tematy zawodoznawcze.

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”,
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych i problemowych.

Osiągnięcie wyżej wyznaczonych celów nie jest możliwe bez współpracy wszystkich nauczycieli, rodziców i dyrekcji szkoły a także instytucji związanych z problematyką zawodoznawczą.

Działania:

- Prowadzenie indywidualnych i grupowych zajęć, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia pracy zawodowej
- Zajęcia warsztatowe
- diagnozowania predyspozycji zawodowych poprzez metody testowe
- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje.
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia oraz wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (Internet, CD, strona pedagoga szkolnego - zakładka doradztwo zawodowe).
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa.

- Organizowanie spotkań szkoleniowo- informacyjnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
- Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy itp.

Plan działania:

Zgodnie z wyżej wskazanymi etapami procesu podejmowania przez ucznia decyzji o dalszej drodze kształcenia lub pracy, plan działań został podzielony na 3 części realizowane w poszczególnych poziomach klas:

Klasa I- *Jaki jestem?*

cel: uzyskanie wiedzy o własnym potencjale, mocnych i słabych stronach, poznanie czynników istotnych w podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, kształtowanie cech i umiejętności ułatwiających rozwój i karierę zawodową (odpowiedzialność, systematyczność, umiejętność planowania i współpracy, kreatywność)

Klasa II- *Kim chciałbym być w przyszłości?*

cel: określenie swoich planów na przyszłość, znajomość prognoz dotyczących rynku pracy, umiejętność określenia własnych kryteriów interesującej pracy.

Klasa III- *Moje priorytety a dalsza ścieżka edukacyjno- zawodowa*

cel: stworzenie listy własnych pomysłów (oraz propozycji alternatywnych) na karierę zawodową i dalszą ścieżkę edukacyjno – zawodową, znajomość zasad rekrutacji na studia, oferty edukacyjnej szkół wyższych i policealnych, znajomość zasad zakładania własnej firmy.

Klasa IV – Wybieraj świadomie- wstępne decyzje o wyborze dalszej ścieżki kształcenia

Cel; przygotowanie do podjęcia świadomej, przemyślanej i dojrzałej decyzji o wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej

ZADANIA PODMIOTÓW:

ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO

(zgodnie z § 26.1.)

1. systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
2. gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
3. prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
4. koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
5. współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
6. wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

ZADANIA WYCHOWAWCY

1. diagnozowanie mocnych i słabych stron uczniów (np. zainteresowań, uzdolnień) przez uruchamianie różnych narzędzi diagnostycznych;
2. prowadzenie w ramach godzin wychowawczych zajęć kształcących kompetencje kluczowe;
3. współpraca z nauczycielami poszczególnych przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, nauczycielem bibliotekarzem, wychowawcą świetlicy itp.;
4. współpraca z rodzicami na rzecz wspierania ucznia w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
5. współpraca z doradcą zawodowym w kreowaniu zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów;
6. współorganizowanie wycieczek zawodoznawczych;
7. włączanie się w organizację spotkań z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych i absolwentami;
8. tworzenie warunków do wychowania ku wartościom.

ZADANIA NAUCZYCIELI

1. rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów;
2. przybliżanie uczniom zawodów, wykorzystujących wiedzę przedmiotową;
3. uwzględnianie w procesie nauczania i wychowania informacji o mocnych i słabych stronach ucznia;
4. dbałość o podwyższanie kompetencji kluczowych uczniów;
5. doskonalenie umiejętności pracy zespołowej, autoprezentacji, skutecznej komunikacji, samooceny itp.
6. wychowywanie do wartości.

ZADANIA PEDAGOGA SZKOLNEGO, PSYCHOLOGA SZKOLNEGO, INNYCH SPECJALISTÓW

1. identyfikowanie i diagnozowanie predyspozycji zawodowych uczniów;
2. współpraca z wychowawcami w celu pogłębienia diagnozy mocnych i słabych stron uczniów;
3. prowadzenie warsztatów na rzecz podwyższania przez uczniów kompetencji kluczowych;
4. prowadzenie indywidualnych i grupowych konsultacji dla uczniów z zakresu doradztwa zawodowego, uwzględniających ich indywidualne możliwości i potrzeby;
5. wspieranie rodziców uczniów w kreowaniu dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej ich dzieci;

6. przekazywanie wskazań do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych w zakresie szeroko rozumianego doradztwa zawodowego;
7. współpraca z Poradnią psychologiczno-Pedagogiczną;
8. wymiana informacji ze środowiskiem lokalnym (opiekun prawny, asystent rodziny, kurator, MOPS, Medycyna Pracy itp.)

ZADANIA NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA

1. gromadzenie informacji o zawodach, ścieżkach kształcenia oraz możliwościach zdobywania kwalifikacji zawodowych i zawodów;
2. udział w organizacji spotkań z przedstawicielami różnych zawodów;
3. wspieranie uczniów w ich wyborach dotyczących kariery edukacyjnej i zawodowej;
4. współpraca z szkolnym doradcą zawodowym, pedagogiem szkolnym, wychowawcami i środowiskiem lokalnym w zakresie tworzenia wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

1. włączanie się do planowania i organizowania w szkole wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego;
2. wnoszenie propozycji działań w ramach realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego;
3. prowadzenie tablicy informacyjnej na temat doradztwa zawodowego (we współpracy z doradcą zawodowym);
4. organizowanie grup wsparcia dla koleżanek i kolegów niezdecydowanych w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
5. włączanie się w organizację imprez szkolnych realizowanych w ramach systemu doradztwa zawodowego
6. diagnozowanie środowiska uczniowskiego w zakresie potrzeb w obszarze doradztwa zawodowego.

ZADANIA RADY RODZICÓW

1. udział w tworzeniu koncepcji wewnątrzszkolnego systemu wspierania doradztwa zawodowego oraz treści szkolnego programu doradztwa zawodowego;
2. wspieranie doradcy zawodowego i wychowawców w diagnozowaniu mocnych i słabych stron uczniów;
3. merytoryczne wspieranie w obszarze doradztwa zawodowego np. poprzez prezentację wykonywanych zawodów;
4. uczestniczenie w warsztatach z zakresu doradztwa zawodowego, organizowanych w szkole i poza nią;

5. współpraca z doradcą zawodowym, wychowawcami, pedagogiem i środowiskiem lokalnym w zakresie realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego.
6. Współfinansowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.

PLAN SZCZEGÓŁOWY:

ZADANIE	FORMY REALIZACJI	SPOODZIEWANE EFEKTY	TERMIN	WSPÓŁOD
Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej	ankiety, wywiady z uczniem i rodzicem oraz nauczycielami i rodzicami	Poznanie predyspozycji uczniów	Na bieżąco	Wychowawca Samorząd szko
Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych	stanowisko w bibliotece szkolnej zaopatrzone publikacje książkowe, informatory i materiały multimedialne	Aktualne informacje, rozpowszechnienie ofert edukacyjnych	Na bieżąco	Wychowawca Bibliotekarz Doradca zawo
Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.	rozmowy, wywiady indywidualne, testy, zajęcia zawodoznawcze	Uczeń lepiej poznaje siebie, swoje możliwości , dobre i słabe strony; zna najodpowiedniejsze ścieżki swojej kariery, potrafi stawiać cele i planować.	Na bieżąco	Pedagog, dora

Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy.	warsztaty, pogadanki, prezentacje multimedialne,	Uczniowie poznają się lepiej, potrafią określić swoje mocne i słabe strony; wiedzą jak stawiać cele i planować; uczą się pracy w grupie, znają zasady odpowiedniej autoprezentacji; wiedzą jak i gdzie aktywnie szukać pracy	Na bieżąco	Wychowawca Nauczyciele pr Zaproszeni goś P) Doradca zawo
Współpraca z PPP-kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów.	spotkania z przedstawicielem PPP(prelekcje, warsztaty, porady indywidualne	Rozszerzenie zakresu współpracy, uzyskana pomoc	Na bieżąco	Pedagog, dora wychowawca

Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych	organizowanie spotkania informacyjno- doradcze z szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami itp.	Rodzice i nauczyciele znają predyspozycje swoich podopiecznych, wiedzą czym się interesują; wiedzą jak pomóc w osiągnięciu postawionego celu i jak wspierać; znają aktualne oferty edukacyjne	Na bieżąco	Wychowawcy,
Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.	kursy i szkolenia o tematyce zawodoznawczej	Zdobycie nowej wiedzy oraz poznanie nowych kierunków działania	Na bieżąco	Pedagog(dorac
Organizowanie spotkań o charakterze zawodoznawczym z absolwentami lub rodzicami wykonującymi ciekawe zwody	Spotkania w klasach lub holu szkoły	Inspiracja uczniów do wyboru ścieżki edukacyjnej zgodnej z własną pasją i zainteresowaniami	Zgodnie z możliwościami	Rodzice, absol
Działania z zakresu doradztwa zawodowego w ramach projektu „Powiatowa droga do edukacyjnego sukcesu”	Wyjazdy na warsztaty z doradztwa zawodowego do Krzyżowej	Rozwijanie u uczniów kompetencji pożądanых na rynku pracy	Zgodnie z harmonogramem organizatorów	Koordynator p

- *Tematyka zajęć z zakresu doradztwa zawodowego jest także realizowana podczas zajęć przedmiotowych, (przedsiębiorczość, język polski, języki obce, wos, geografia)*